

Alkohollal kapcsolatos bűnügyi adatok – és közúti balesetek

Kutrovácz Kitti

Társszerzők: Gelencsér Anna

***A MAGYAR ADDIKTOLÓGIAI TÁRSASÁG
XIII. ORSZÁGOS KONGRESSZUSA
SIÓFOK
2022. október 13-15.***

Adatok – definíciók

- Alkohollal kapcsolatos **bűnözési adatok** (7.fejezet)
 - alkoholos befolyásoltság alatt elkövetett erőszakos és *egyéb* bűncselekményeket
 - **alkoholos befolyásoltság alatt elkövetett közlekedési bűncselekményeket**
 - bűncselekményeket, amely elkövetésénél az alkohol, mint eszköz szerepel (Gönczöl et al., 2006)
- +1: bűncselekményeket, amely elkövetésénél az alkohol, mint tárgy szerepel

Adatok – definíciók, adatbázisok

■ Alkoholos befolyásoltság alatt elkövetett bűncselekmények

- Alkohol szerepel a tv-i tényállásban: **járművezetés ittas állapotban** (régi BTK-ban : járművezetés ittas vagy bódult állapotban) és **járművezetés tiltott átengedése**
- **Alkoholos befolyásoltság + egyéb kábító-, pszichoaktív szerek általi befolyásoltság** (*bódultság*)
- Kapcsolódó nyilvántartások, adatbázisok
 - Egységes Nyomozó Hatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (**ENyÜBs**): a nyomozóhatósági büntetőeljárás lezárulása
 - **Országos Bírói Hivatal**: jogerősen lefolytatott büntetőeljárások

■ Alkoholos befolyásoltság alatt történő közúti balesetek

- KSH

Adatok – korlátok I.

- Jogsabályi környezet: formális jogi tényezők, normarendszer
 - **Tényállások átrendezése, minősítése, új tényállások**
 - **BTK változás 2012-ben**
 - **2008. zéró-tolerancia bevezetése**
 - Járművezetés ittas állapotban 2011. július 1-től minden esetben bűncselekmény, így az ENyÜBs-ben kerül regisztrálására (Ritter, 2020)
 - 2012. évi II. törvény a **szabálysértésekről**, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési eljárási rendszerről

Adatok – korlátok II.

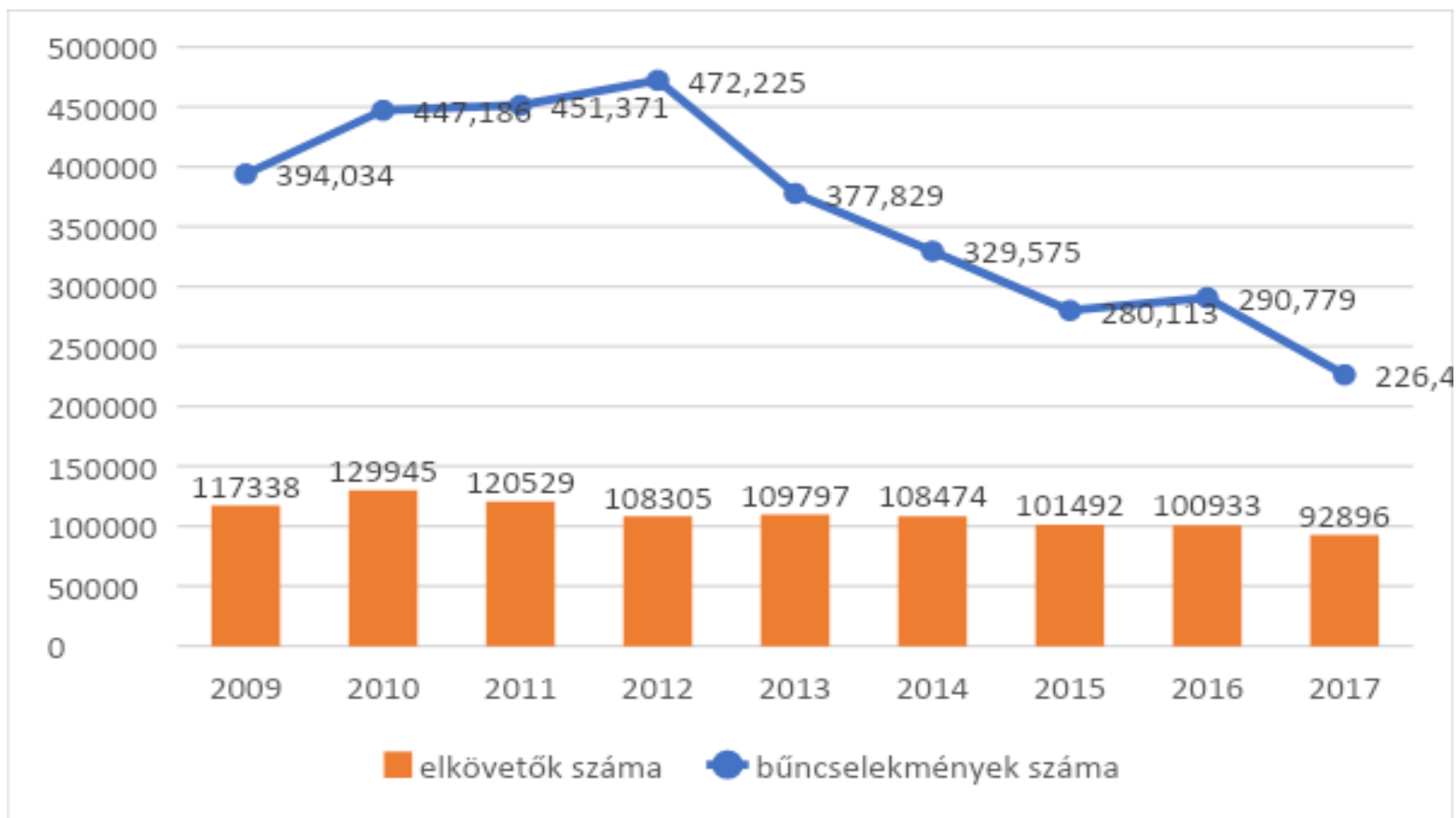
- **Követő jelleg – eljárások befejezése** (évszám: nem elkövetés ideje, hanem a nyomozóhatósági büntetőeljárás lezárulása)
- **Életkor** (14 év felettiek jelennek meg (bizonyos esetekben 12 év korhatár))
- **Területi eltérés – elkövető lakcíme**

- **ENyÜBs: 2009 – 2019**

- 2018 I. és II. féléve között az adatrögzítési eljárás változása

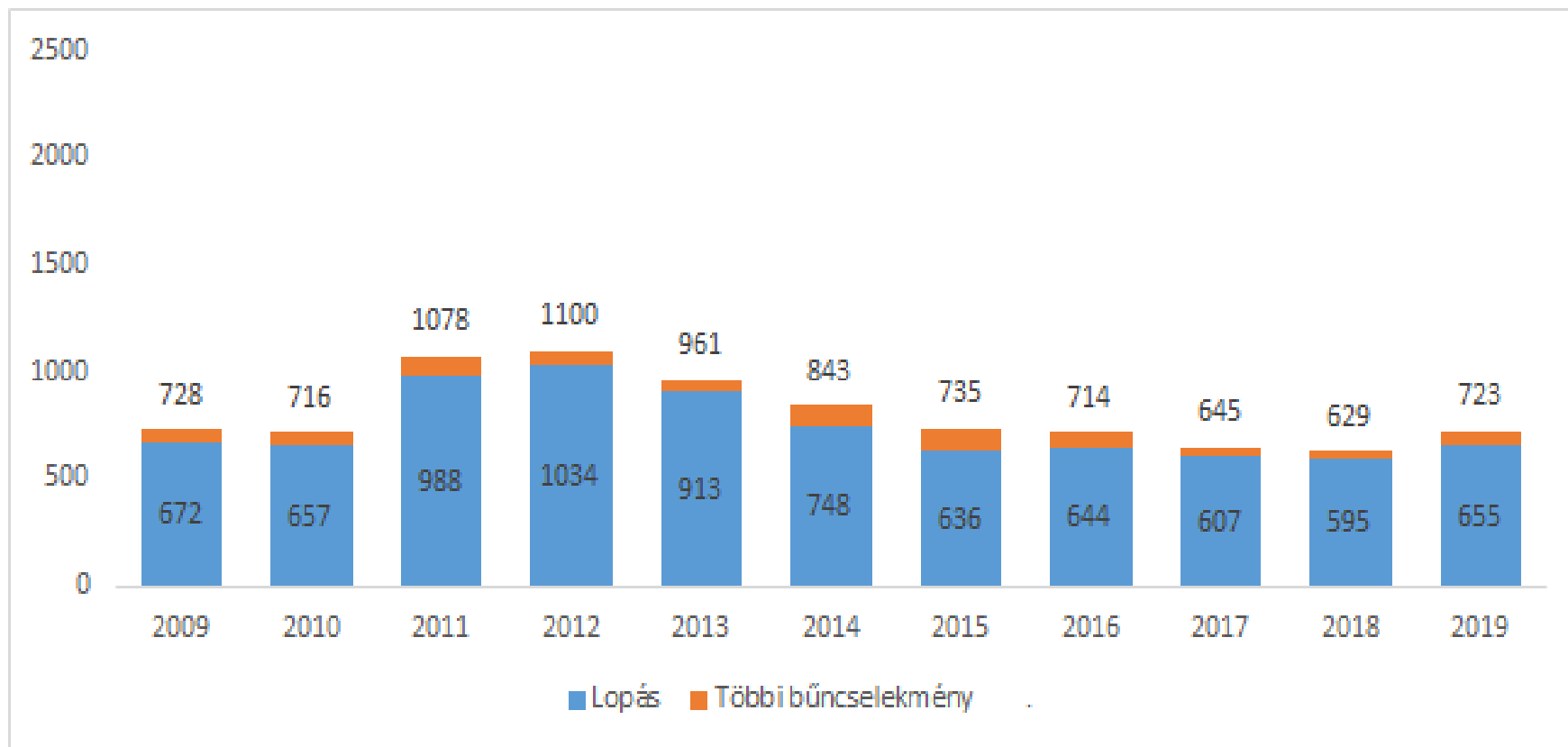
2018 I. félévig az elkövetők – amennyiben egyszerre több bűncselekményt követtek el – az elsődleges bűncselekmény elkövetésével kerültek csak az adatbázisba, 2018 második felétől azonban minden bűncselekmény esetében rögzítik az elkövetőt

Az összes bűncselekmények és összes elkövető számának alakulása

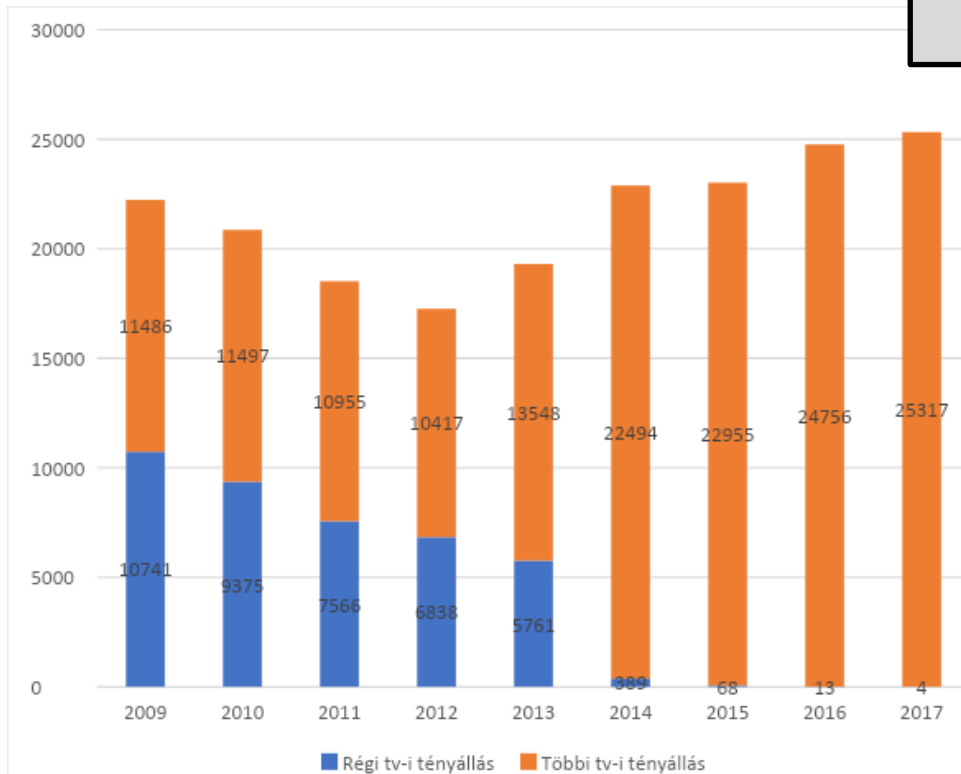
Forrás: ENyÜBs, KSH

Alkoholra, mint tárgyra irányuló bűncselekmények számának alakulása a bűncselekmények típusa szerint

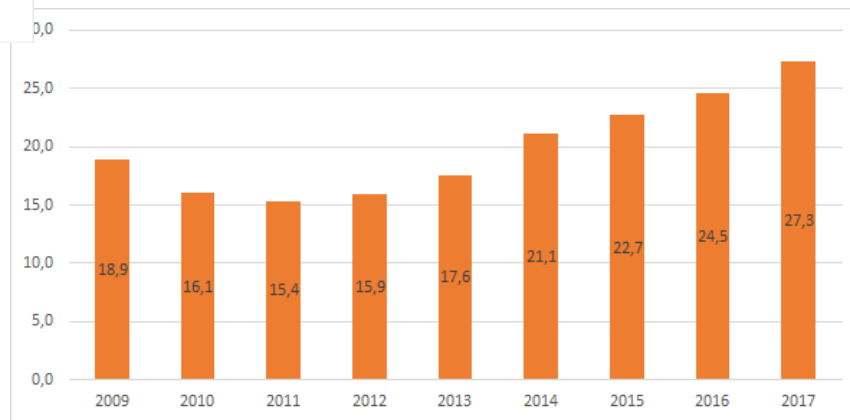

Forrás: ENyÜBs

Alkoholos befolyásoltság alatt álló bűnelkövetők száma

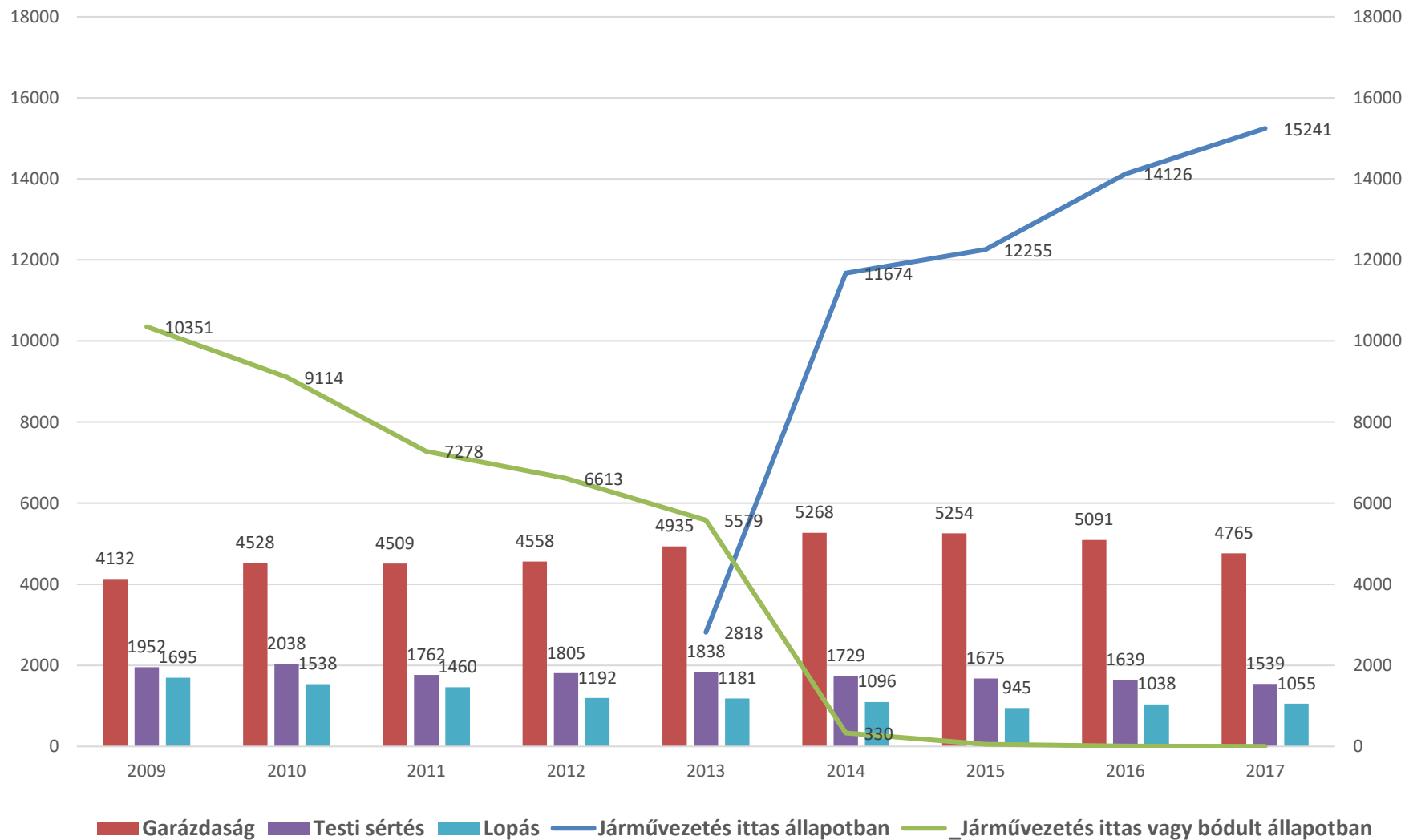
Az alkoholos befolyásoltság alatt álló elkövetők aránya az összes bűnelkövetőhöz képest, %

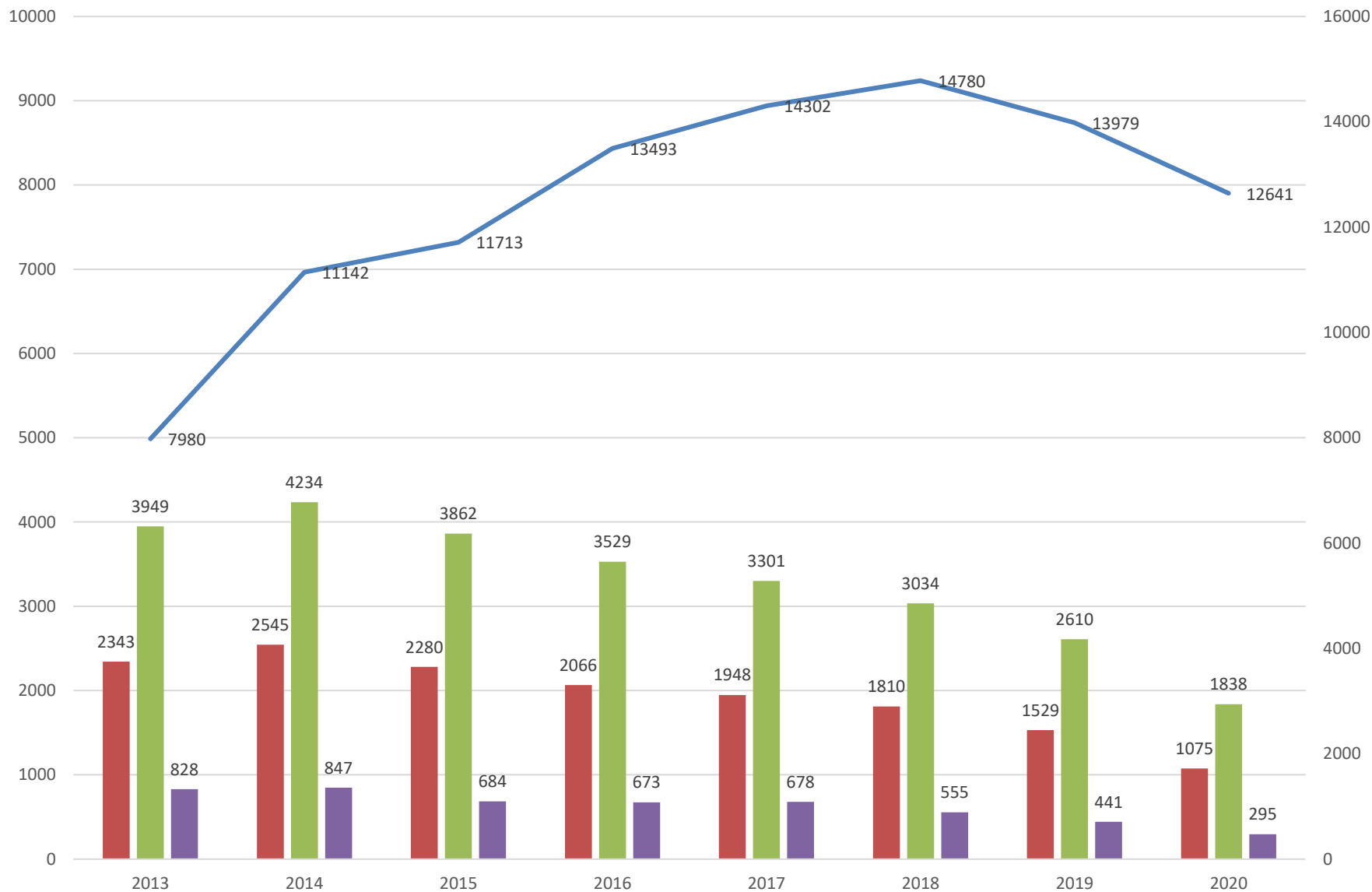
Forrás: Saját számítás ENyÜBs adatok alapján

Forrás: ENyÜBs, KSH

Alkoholos befolyásoltság alatt álló elkövetők számának alakulása a leggyakoribb bűncselekmények szerint

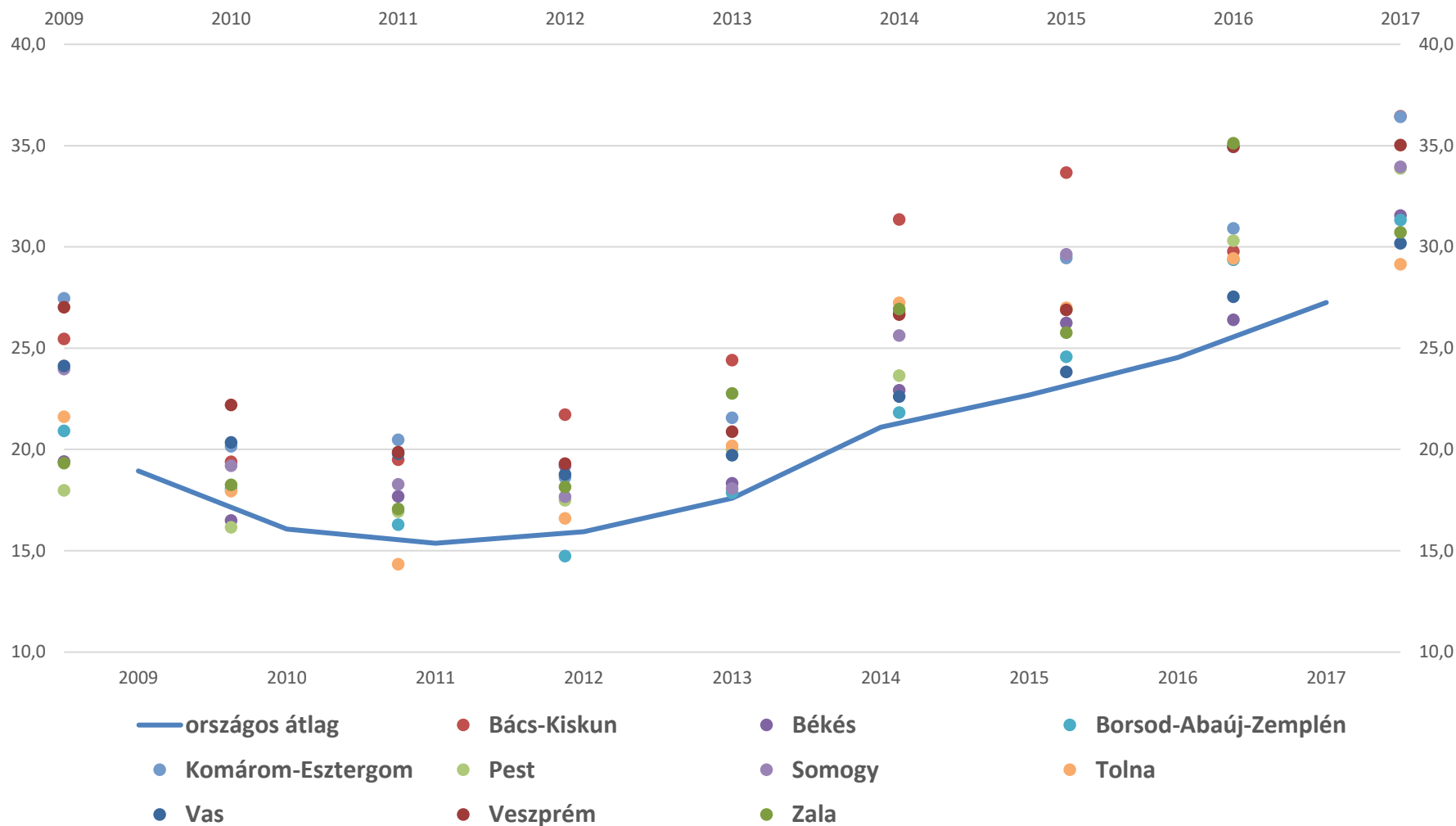
7.11. ábra A leggyakoribb ittasan elkövetett bűncselekmények számának alakulása

Forrás: OBH

Testi sértés Garázdaság Lopás Ittas járművezetés

100 ezer lakosra jutó alkoholos befolyásoltság alatt álló bűnelkövetők aránya megyék szerint

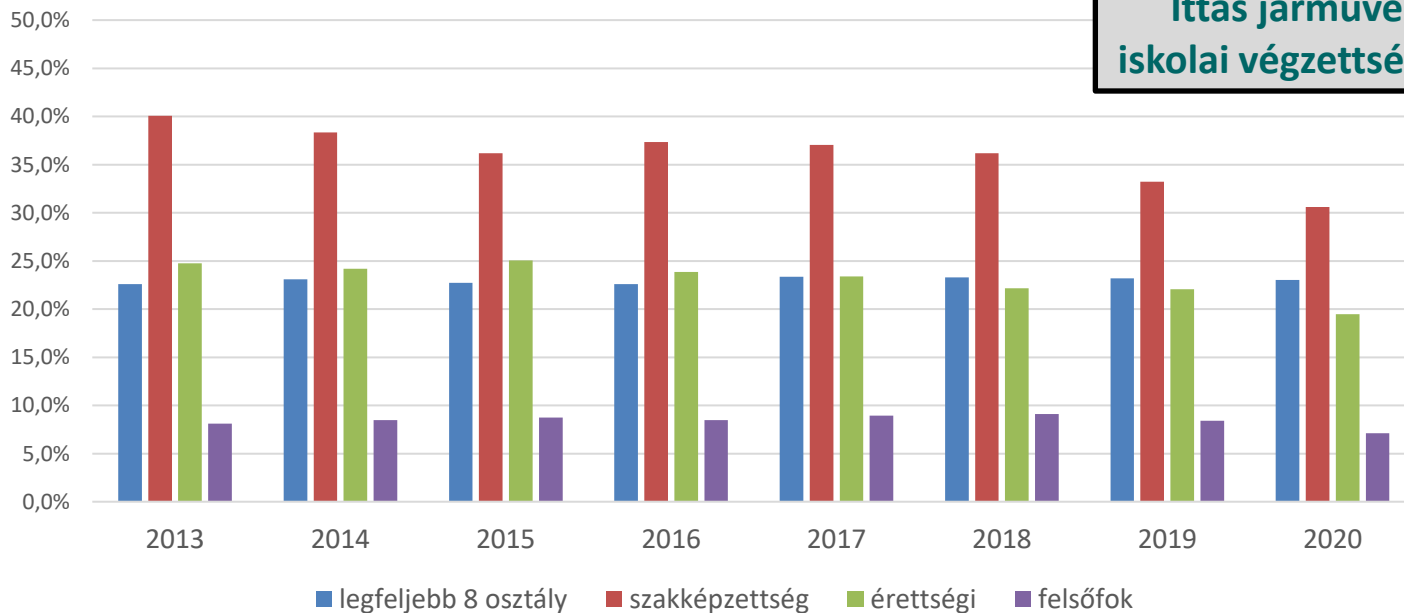

Forrás: ENYÜBS, KSH

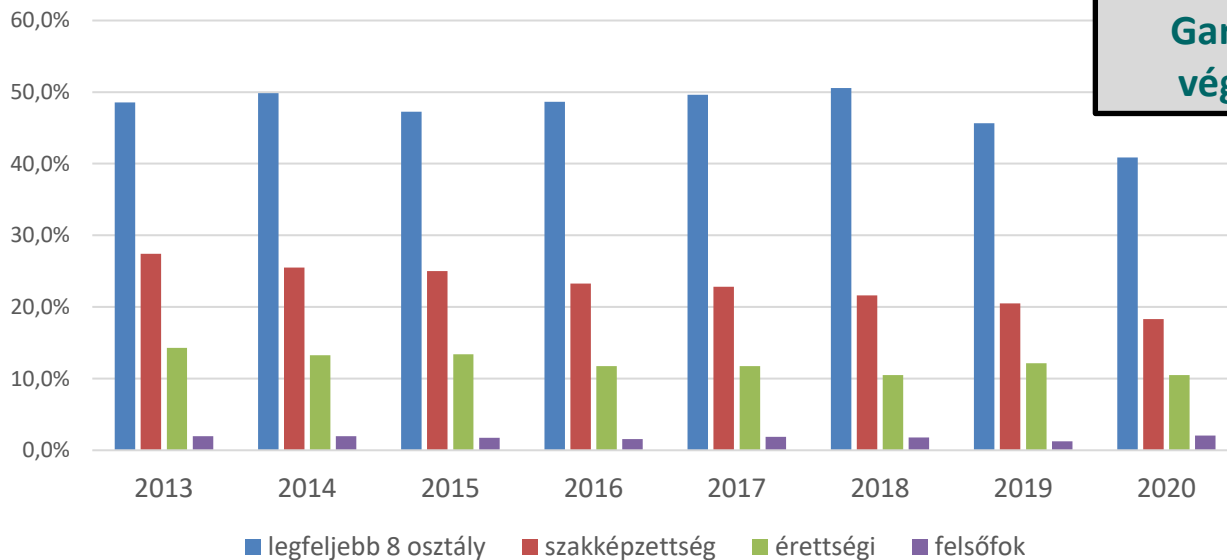
OBH eredmények

- 2013-2020
- Leggyakoribb ittasan elkövetett BCS
 - ittas járművezetés, garázdaság, testi sértés és lopás
- Nem - *lopás*
- Életkor
 - Ittas járművezetés: 35-39 év
 - Lopás, testi sértés, garázdaság: 18-34 év
- Iskolai végzettség

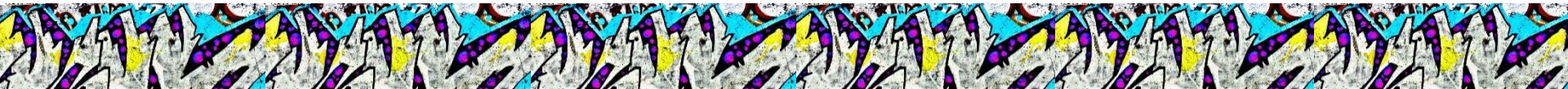
Ittas járművezetés elkövetőinek iskolai végzettség szerinti megoszlása

Garázdaság elkövetőinek iskolai végzettség szerinti megoszlása

Forrás: OBH

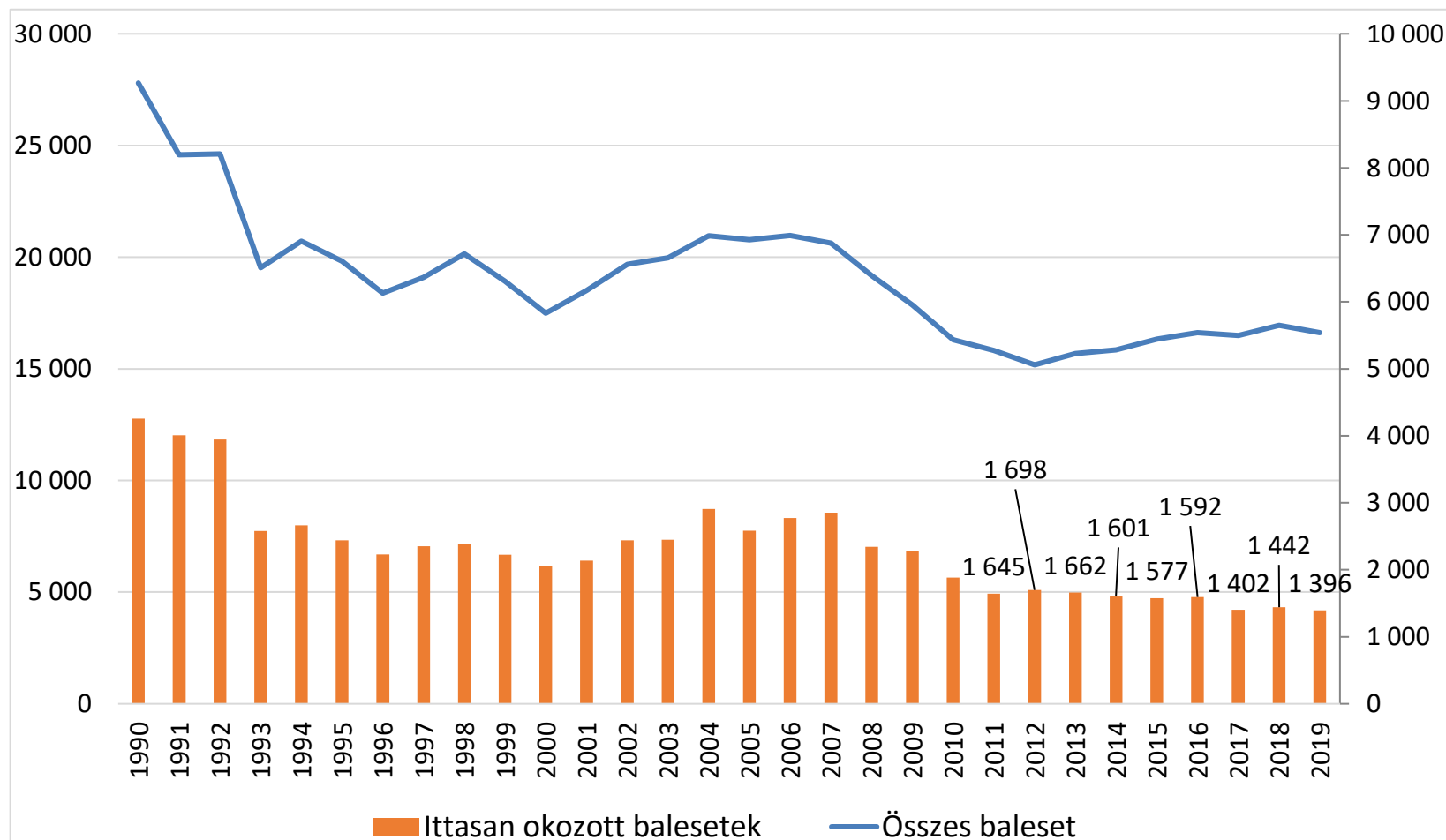
Adatok – közúti balesetek

Alkoholos befolyásoltság alatt történő közúti balesetek (8. fejezet)

■ Korlátok

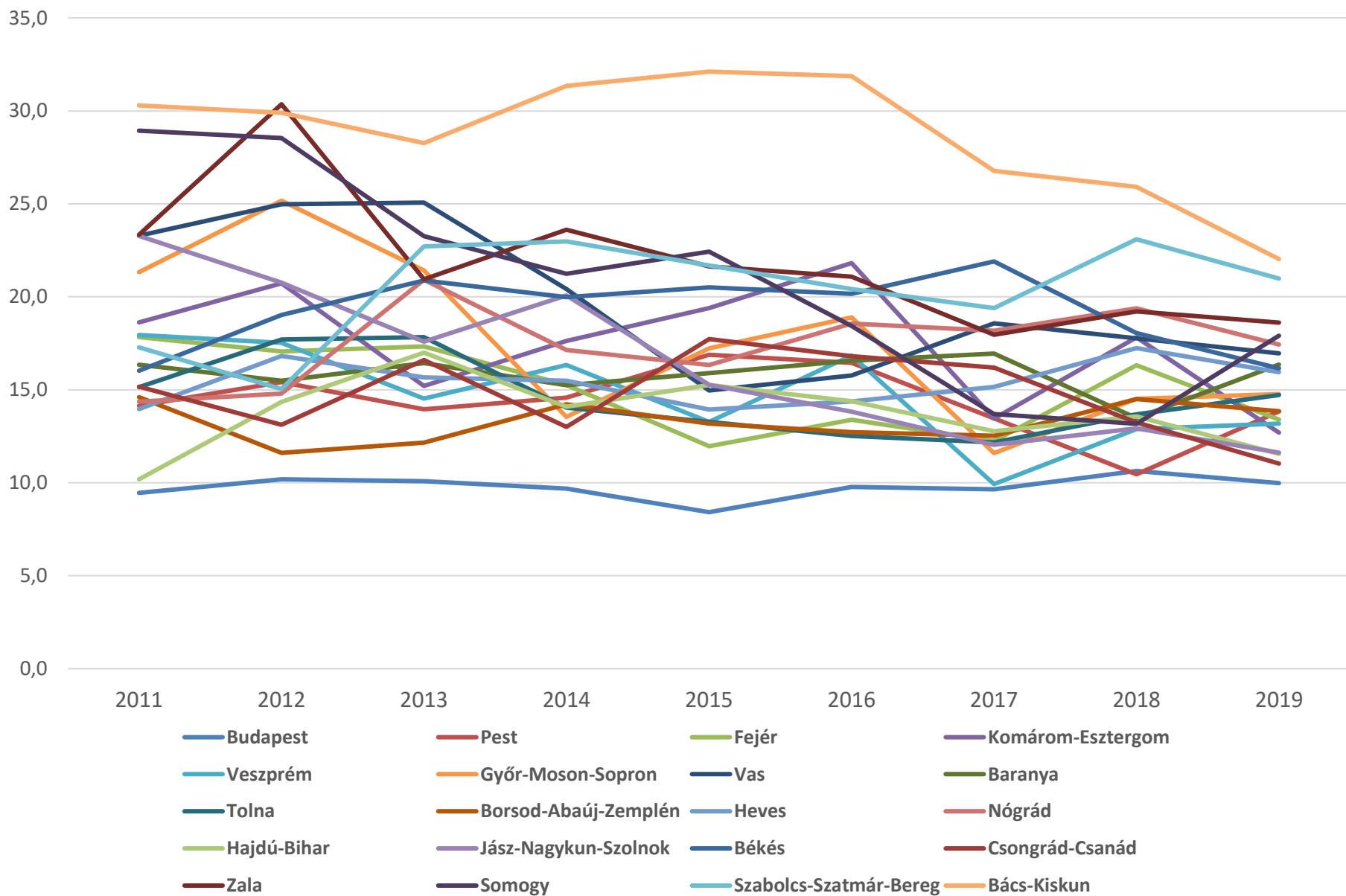
- Nincs személyi sérülés
- Megegyeznek a felek
- Nem szándékosan okozott balesetek

Összes baleset és az ittasan okozott balesetek számának alakulása

Forrás: KSH

8.5. ábra Ittasan okozott balesetek száma 100 ezer lakosra, megyék szerint

Forrás: KSH

Összegzés

1. Alkoholos befolyásoltság alatt álló bűncselekmények növekvő száma és aránya
 - Ittas járművezetés növekvő száma
 - Gyakoribb közúti ellenőrzés
 - Rendőrségi korrupció felszámolása
2. Ittasan okozott balesetek száma kismértékben csökken
3. Dél-Alföld és Bács-Kiskun

ELKH

Eötvös Loránd
Kutatási Hálózat

BUDAPESTI
CORVINUS
EGYETEM

Köszönöm a figyelmet!

kitti.kutrovatz@uni-corvinus.hu

www.devianciakutatas.hu